

**Karolinska
Institutet**

MC.20211130

Bevakning av ny information om bioetik med fokus på hälso- och sjukvårdsetik. November 2021.

Foto: Marie Chenik. Spöklika Norra Tornen i dimman vid soluppgången. Bild taget från S:t Eriksbron.

Research och sammanställning görs av Marie Chenik. Bevakningen är resultatet av ett ideellt arbete som startade juni 2016.

Ett nyhetsbrev skickas en gång/vecka till prenumeranter.

Varje månad publiceras sammanställningen av nyhetsbreven på: [Praktiskt om etik | Karolinska Institutet \(ki.se\)](#)

Synpunkter och förslag välkomnas och skickas till marie.chenik@ki.se

Postal address
Karolinska Institutet
171 77 Stockholm
SWEDEN

Visiting address
Tomtebodavägen 18A
Stockholm

Telephone
+46-8-524 80 000, switch

E-Mail
marie.chenik@ki.se
Web
ki.se

Vecka 47

Denna vecka har jag haft mindre tid att göra researcharbetet för nyhetsbrevet... I måndags den 22 november fick jag en belöning från Frankrike mitt födelseland "*Honoring a life devoted to the cause of medical ethics and to the service of others*". Jag fick ta emot en medalj av franska ambassadören på Résidence de France och blev med detta Chevalier de l'Ordre National du Mérite. Visst är jag mycket stolt och mycket glad men samtidigt känns det så otroligt stort! Så ni kan förstå att jag var riktigt nervös... men allt gick bra! Jag bifogar mitt tacktal (på franska!). Jag har många att säga tack till!

Här kommer det jag hann med denna vecka!

Annika Janson, barnläkare, Karolinska universitetssjukhuset. ["Poängen är att vi hjälps åt" - Dagens Medicin](#)

SBU. En systematisk översikt. [Program för att förebygga suicid och suicidförsök hos barn \(sbu.se\)](#)

Tanken är att skydda vårdpersonalen från hot och våld. [Uppsala ska utreda om namn på vårdpersonal kan döljas i journaler \(lakartidningen.se\)](#)

Claes Sandgren, professor emeritus i civilrätt. ["Låt etisk nämnd granska innehållet i public service" - DN.SE](#)

Manos Tsakiris University of London. [Refugees in the media: how the most commonly used images make viewers dehumanise them \(theconversation.com\)](#)

Keisha Ray, PhD and Faith E. Fletcher, PhD, MA.

[What Does it Cost to be a Black Bioethicist? | Bioethics.net](#)

AMA. [Summary report: Experiences of race and ethnic minoritized and marginalized physicians in the U.S. during the COVID-19 Pandemic \(ama-assn.org\)](#)

Raynaud, M., Goutaudier, V., Louis, K. et al. *Impact of the COVID-19 pandemic on publication dynamics and non-COVID-19 research production*. BMC Med Res Methodol 21, 255 (2021). <https://doi.org/10.1186/s12874-021-01404-9>

France. [CNPEN - Les enjeux éthiques des agents conversationnels | Comité Consultatif National d'Ethique \(ccne-ethique.fr\)](#)

Lediga jobb. [Två doktorandtjänster vid Stockholms universitet – svenskfilosofi.se](#)

Kom ihåg! Etikdag. Smer. 2/12. [Smers etikdag 2021: Genredigering – framtida möjligheter och etiska implikationer](#)

Vecka 46

I fredags var jag på Joar Björks disputation på KI. Joar har varit doktorand på Centrum för hälso- och sjukvårdsetik, Institutionen Lime, som jag tillhör. Joar är specialistläkare i internmedicin på palliativa teamet i Region Kronoberg. Han har tagit ett flertal initiativ inom Regionen för att lyfta fram etiken. Han är också en av nyhetsbrevet mottagare. Jag vill nu så gärna sprida den fina avhandlingen till er. Titel: *Just responsibilities? : on responsibility for health in Swedish healthcare priority setting*. [Thesis Joar Björk.pdf](#)
Läs mer: [Region Kronoberg - Ny avhandling undersöker svenskarnas resonemang i kontroversiell fråga](#)

Här följer nyheter, debattartiklar m.m som jag har uppmärksammat denna vecka:
Jag kommer aldrig ta mig an tvång med lättsinne. Samtidigt vill jag inte se ett samhälle utan tvångsvård, skriver Adel Abu Hamdeh.
[”Ett samhälle utan tvångsvård lämnar de svagaste i sticket” - Dagens Medicin](#)

Regeringen har lagt ännu ett förslag om ”enkla” könsbyten. [Könsbyte för 12-åringar - hur tänkte regeringen här? \(expressen.se\)](#)

Trifa Shakely och Jêran Rostam, RFSL. [Sverige redo för en ny lag om könstillhörighet, skriver RFSL och RFSL Ungdom | SvD Debatt](#)

Replik. [Olof Edsinger: Våghalsigt förslag om att ändra juridiskt kön | SvD Debatt](#)

Ulla Waldenström, professor emeritus i reproduktiv hälsa. [Hur långt ska vi gå för att rädda ett foster? \(lakartidningen.se\)](#)

Mats Reimer: *Den kroniska bristen på vårdplatser försämrar vården för alla.* [Vården gör framsteg – men allt blir inte bättre - Dagens Samhälle \(dagenssamhalle.se\)](#)

Daniel Mathisen. [Ingen kan andas sig ur ett ovärdigt samhälle - Dagens Arena](#)

”Korruptionen i vård och omsorg måste bekämpas”. [Det räcker inte att enbart stärka skyddet för visselblåsare - Dagens Samhälle \(dagenssamhalle.se\)](#)

Region Kalmar får kritik. [Fel att debitera patienter som tackat nej till vaccin - JO](#)

Vid nästa hälsokris måste vi få till en bättre dialog mellan lärosäten och relevanta expertmyndigheter och ett bättre utnyttjande av våra samlade resurser, expertis och kompetens. [Vid nästa pandemi kan lärosäten göra mer – om vi tillåts - Ole Petter Ottersen, president Karolinska Institutet \(ki.se\)](#)

Centre for Research Ethics & Bioethics (CRB). Pär Segerdahl. [Conceptual analysis when we get stuck in thoughts - The Ethics Blog \(uu.se\)](#)

Mary Catherine Beach, Jenny Park, Dingfen Han, Christopher Evans, Richard D. Moore and Somnath Saha. *Clinician Response to Patient Emotion: Impact on Subsequent Communication and Visit Length.* The Annals of Family Medicine November 2021. <http://dx.doi.org/10.1370/afm.2740>

Zink, M., Horvath, A. & Stadlbauer, V. *When is it considered reasonable to start a risky and uncomfortable treatment in critically ill patients? A random sample online questionnaire study.* BMC Med Ethics 22, 146 (2021). <https://doi.org/10.1186/s12910-021-00705-4>

Katherine J. Feder, Danish Zaidi & Mark D. Siegel (2021) *The Other Side of Triage: When Access to Intensive Care Measures May Do More Harm than Good.* The American Journal of Bioethics, 21:11, 79-82. <https://doi.org/10.1080/15265161.2021.1980136>

Jabre, N.A., Raisanen, J.C., Shipman, K.J., Henderson, C.M., Boss, R.D. and Wilfond, B.S. (2021). *Parent Perspectives on Facilitating Decision-Making around Pediatric Home Ventilation*. *Pediatric Pulmonology*. Accepted Author Manuscript. <https://doi.org/10.1002/ppul.25749>

Richards S. *Exposing futility by searching beneath the concept*. *Clinical Ethics*. 2021;16(4):321-329. doi:[10.1177/1477750920983577](https://doi.org/10.1177/1477750920983577)

Socialstyrelsen. Webbinarium 24 november. [Efter pandemin – vad har vi lärt oss om krishantering och hur står vi bättre rustade inför nästa kris? - Socialstyrelsen](#)

Vecka 45

Denna vecka vill jag börja med att tipsa om AMA Journal of Ethics November issue som har flera artiklar om *Health Care and Homelessness*. [Journal of Ethics | American Medical Association \(ama-assn.org\)](https://www.ama-assn.org) (Hoppas ni har tillgång till tidskriften...). Och här följer det jag har valt att sprida till er denna vecka:

Regeringen har beslutat om en utredning som ska ta fram förslag på skärpt lagstiftning. ["Oskuldskontroller ska bestraffas i svensk lag" - Regeringen.se](#)

Regeringen har remitterat ett utkast till lagrådsremiss om två nya lagar om könstillhörighet. [Remiss om nya lagar om könstillhörighet - Regeringen.se](#)

Ett liv i rännstenen – är det frihet? Vi brukade se henne uträtta sina behov i busskuren – att då tala om valfrihet blir ett utslag av cynism. Även "förvaring" inom psykiatrin kan för vissa vara en form av hjälp, skriver Johan Wennström. [Idén om valfrihet kan slå över i cynism | SvD](#)

Elisabet Mattsson och Josefine Agius vid Ersta Sköndal Bräcke högskola. [”Dolda kvinnor måste kunna söka den vård de har rätt till” - Dagens Medicin](#)

Mamman Jenny Egerborn: ”Vem kom på att 13-åringar ska ansvara för sin egen hälsa?”. [13-åriga NPF-barn kan inte hantera sin egen hälsa - Dagens Samhälle \(dagenssamhalle.se\)](#)

”Vi behöver flytta fokus till patienternas behov”. Elin Karlsson. [Larmen kommer från hela landet - Sjukhusläkaren \(sjukhuslakaren.se\)](#)

Jonas Franksson och Annika Taesler. [Assistanskooperativ: Låt inte Försäkringskassan ställa sig över lagen - Altinget: Omsorg](#)

Lagstiftningen om forskningsetisk prövning måste omarbetas och då handla om etik, inte juridik, av Lars Jacobsson. [”Hur medicinsk forskning blev kriminell” - Dagens Medicin](#)

Replik av Linus Boström: [”Forskarens etiska medvetenhet är inte alltid stark nog” - Dagens Medicin](#)

Suwalowska H, Amara F, Roberts N, *et al.* *Ethical and sociocultural challenges in managing dead bodies during epidemics and natural disasters.* *BMJ Global Health* 2021;**6**:e006345.

<http://dx.doi.org/10.1136/bmjgh-2021-006345>

Etikdag. Svenska Läkaresällskapet och Läkarförbundet. 29/11. Tema: *Post(?)pandemins etik*. [Etikdagen 2021 - Svenska Läkaresällskapet \(sls.se\)](#)

Etikdag. Smer. 2/12. [Smers etikdag 2021: Genredigering – framtida möjligheter och etiska implikationer](#)

Ledigt jobb. Doktorand i praktisk filosofi (inkluderar tillämpad etik, normativ etik, metaetik, politisk filosofi, handlingsteori, samhällsvetenskapens och humanioras vetenskapsfilosofi, religionsfilosofi, estetik, rättsfilosofi, beslutsteori, spelteori, och dessa ämnens historia). [Doktorandplatser - Stockholms universitet](#)

Ny bok. [Hantera döden – en handbok av Jakob Ratz Endler - Bonnier Fakta](#)

Tips om e-utbildningar i etik. [E-utbildning - Livsakademin](#) Skickat av Ingrid Maechel specialistsjuksköterska inom Palliativ vård och ASIH, Kristianstad och mottagare av nyhetsbrevet.

Vecka 44

Ett oavbrutet flöde av nyheter håller mig alltid sysselsatt! Jag inleder denna veckas nyhetsbrev med 2 alldeles färska beslut:

3 november. Sven-Eric Söder efterträder Kenneth Johansson som ordförande i Statens medicinsk-etiska råd. [Ny ordförande i Statens medicinsk-etiska råd - Regeringen.se](#)

2 november. Karolinska Institutet. [Beslut om namngivning och minnesmärken vid Karolinska Institutet - Ole Petter Ottersen, president Karolinska Institutet \(ki.se\)](#)

Opinion

PC Jersild om varför han är övertygad om att psykiatrin måste ha möjlighet till tvångsinsatser. [PC Jersild: Vi kan inte se på om en människa försöker hoppa från en bro | SvD](#)

Mattias Perzon, specialistläkare i allmänmedicin, Uppsala/Bollnäs. [»Det är alltså på någon som tagit sitt liv jag ska konstatera dödens inträdande« \(lakartidningen.se\)](#)

Lars Jacobsson, professor emeritus, överläkare, Norrlands universitetssjukhus, Umeå. [Läkares professionella bedömningar ska granskas av likar \(lakartidningen.se\)](#)

Mats Reimer. Ingen patient blir hjälpt av desinformation om borrelia. [Hur gick det till när SVT spred desinformation om borrelia? - Dagens Samhälle \(dagenssamhalle.se\)](#)

Högsta förvaltningsdomstolen ger inget prövningstillstånd. [Inget gehör för taxeläkare som inte vill lämna ut identifierbara journaler \(lakartidningen.se\)](#)

Två sjuksköterskor och en läkare från tre olika vårdgivare kritiserar av Ivo för brist på samverkan. [Patient fick palliativ vård utan att anhöriga informerades | Vårdfokus \(vardfokus.se\)](#)

Regeringen ger Samsjuklighetsutredningen ett tilläggsuppdrag. [Gemensam lag för personer som vårdas utan samtycke ska utredas - Regeringen.se](#)

SOU 2021:89. Sjukvård och Folkhälsa. [Delbetänkande 2 – Sverige under pandemin SOU 2021:89 \(coronakommissionen.com\)](#)

SOU 2021:84. Delbetänkande av Utredningen om medicinsk åldersbedömning. [Granskning av Rättsmedicinalverkets metod för medicinsk åldersbedömning i asylprocessen - Regeringen.se](#)

Vård- och omsorgsanalys. Ny rapport. *Uppföljning av patientlagens genomslag, med en fördjupning om valfrihet.* [En lag som kräver omtag | Vård- och omsorgsanalys \(vardanalys.se\)](#)

Socialstyrelsen. [Nya stöd för arbetet mot våld och förtryck - Socialstyrelsen](#)

Foster W, McKellar L, Fleet J, Sweet L. *Moral distress in midwifery practice: A concept analysis.* Nursing Ethics. September 2021. doi:[10.1177/09697330211023983](#)

McMillan J, Gavaghan C. [Mature minors and gender dysphoria: a matter for clinicians not courts | Journal of Medical Ethics \(bmj.com\)](#)

Hanssen I, Mkhonto FM, Øieren H, Sengane ML, Sørensen AL, Tran PTM. *Pre-decision regret before transition of dependents with severe dementia to long-term care*. Nursing Ethics. September 2021. doi:[10.1177/09697330211015339](https://doi.org/10.1177/09697330211015339)

Franklin G. Miller. [Individuals Declared Brain-Dead Remain Biologically Alive - The Hastings Center](#)

Maximilian Kiener University of Oxford. A moral philosopher looks at the difference between “having” a right and “doing” right. [Should you stop wearing a mask just because the law gives you permission to do so? \(theconversation.com\)](#)

Bristol University. 2-year lecturer post in healthcare law and ethics. [ACAD105648 -Lecturer in Healthcare Law and Ethics.pdf](#)